



אחת ממסיבות העיתונאים: המגורשים מדברים (משמאל: השייח' אליסיה' והבישוף קאפוצי) חיקוה, יאוש, חיקוה, יאוש, חיקוה, יאוש

שחרורת, בשם הלה. מסיבת העיתונאים הסתיימה באווירה אופטימית. ביום השלישי התחיל המלון להתמלא במגורשים, שהגיעו מכל קצות הפזורה הפלסטינית. הם הגיעו בקבוצות ובחידושים, צעירים וקנים, לבושי חליפות וגלביות, אירופים כמראה ומי שכופיות לראשם ומסבחה בידם, מסור קים ומטופחים, ומי שנראו כמו פלחים שעד לפני רגע חרשו בשדה מסולע בעזרת חמור קשהיום. עשירים ועניים, גבוהים וגמורים, שמנים ורזים.

ביום השלישי אחר-הצהריים היתה במלון סצנה שנראתה כאילו נלקחה מסרט.

מטוס של חברת התעופה הירדנית ענ'יה (השם עצמו הוביל אחריכך לכריזות בין הפלסטינים וקומץ הישראלים שהיו במלון) הביא לאתונה קבוצה מרשימה של 70 מגורשים. הם באו באוטו בוסים.

הלובי של מלון הנושא התמלא במיוודות מכל הסוגים. עשרות אנשים מילאו את המקום. מישהו הביא ערימה גדולה של כופיות חרשות, והתחיל לחלק אותן לבאים. גברים מכובדים בחליפות מחוייטות מכר איכותי יקר, שלא ידעו איך לנהוג בפניסת הבר המ' נומרת שחור-לבן, לצד לובשי גלביות, שפרשו את הכופיה בזריזות ובמיומנות.

פגישות נרגשות בין מגורשים, שהגיעו מעמאן, לאחרים שבאו מארצות אחרות של הגולה הפלסטינית. הם התחבכו בחמימות ונישקו זה את זה ארבע פעמים, פעמיים מכל צד של הפנים.

תוך זמן קצר נשמעה ברחבי הלובי רק השפה הערבית-פלסטינית.

העיתונאים הערבים, שהגיעו גם הם מכל קצות העולם והתמקמו במלון, נטמעו בידיהכופיות הגדול.

המפגש וקליטתם של המגורשים החריש במלון נמשך זמן רב. אחדים מהם, הוקנים יותר, התעייפו וישבו בכורסות המעטות בלובי. אחרים עמדו בצד, כשחם אוזניים בחזקה בשקית-ה' ניילון הממורטת, שאיתה הגיעו מעמאן.

## להילחם רק בחיילים

ב ערב התחילו הלכבות להיפתח. ארבעה עיתונאים ישראלים, חבר הכנסת מוחמד מיעארי וחיים הגנבי, מוזכר הסיעה של הרשימה המתקרמת לשלום, היוו אטרקציה מסויימת בין המגורשים. הם דיברו עברית, חיילו באהדה ותוך כדי שיחה סיפרו סיפורים ורכילויות על אנשים מוכרים.

ג'בריל רג'וב, אחד מארבעת המגורשים האחרונים, היווה ביום הראשון אטרקציה הן לישראלים, הן למגורשים הוותיקים יותר. איש בעל גוף בריא, מקרחה, שיש לו עיניים כהות הקולטות הכל. הוא ישב לידנו בארוחת-הצהריים ודיבר בטון בוטה, בעברית רהוטה. זה היה מונולוג שקשה היה להפסיק אותו.

וכך סיפר רג'וב:

אני נגד להרוג ילדים ונשים. אני נגד הרג אורחים. אילו חייל שלי היה הורג ילד, הייתי מוכן לירות בו. אנחנו חייבים להילחם רק בצבא, רק בחיילים, ואני מקוה שערפאת ישנה את ההוראה שנתן (שלא להשתמש בנשק) וירשה לנו להילחם בחיילים.

ישבתי 17 שנה בכלא הישראלי, מפני שורקתי רימון על רכב צבאי בחברון.

נפגעו, בטח שנפגעו חיילים. כמה נפגעו? אני יודע כמה נפגעו, אבל לא אני, תשאלו אותם, את הצבא.

בכלא הייתי מנהיג. אני גם הנהגתי את שביתת-הרעב הגדולה של האסירי.

אני זוכר שבתקופה שישבתי בכלא בא יום אחד חיים בר-לב לדבר איתי. בהתחלת הפגישה לא רציתי ללחוץ את ידו. כסוף הפגישה, אחרי שאמרתי לו מה אני חושב, הוא קם ללחוץ לי את היד. הוא רצה.

אתם שואלים למה יורים קטיושות, היכולות לפגוע גם באזרחים? אני ארמר לאנשים לא לפגוע באזרחים, לא לפגוע בנשים וילדים. אז הם מוכנים

לשמוע לזה יום, מוכנים לשמוע יומיים, ואחריכך הם רואים מה שקורה בשטחים הכבושים ושומעים ששם נהרי גים, ואז הם לא מוכנים לשמוע לי יותר. אז המפקדים בשטח מחליטים לירות קטיושות. הם מרגישים צורך להיגב.

אבל אני חושב שצריך להילחם רק בחיילים. הערב אני ארבר עם ערפאת, ואני אעביר לו את המסר שלי שצריך להילחם בחיילים. ויש לנו האמצעים לעשות זאת.

אני לא מבין! אתם לא שמים לב למה שהמשלה שלכם עושה? מה, אתם לא מתביישים? תראו מה הם עושים! אם המרינה הפלסטינית שלי תעשה 5% ממה שאתם עושים בשטחים הכבושים, אני אקרע את הרכון של המרינה שלי! אני ישבתי בכלא 17 שנה. כל השנים הייתי חייל. כשיצאתי מהכלא רציתי להקים מישפחה, התחיתני, ואז הם גירשו אותי.

## אתה זיפת! כ"י

אתם עוד תראו, — מי ששלח אותי, מי שגירש אותי עוד יצטער על זה.

אני לא יודע מי זה, אם זה (עמרם) מיצנע, או שזה (יצחק) שמיר, אבל מי שעשה את זה עוד יצטער. אתם תראו, יום אחד תשמעו שאני בירושלים, אני אסתגן בחזרה.

ישבתי בכלא רק 17 שנים, למרות שנשפטתי למאסר-עולם. שחררתי בי עיסקת חילופי-השבויים. כשיצאתי, הם ביקשו שאני אעביר מסר לערפאת ביחס לנעדרים. הם ידעו מי אני. ועכשיו, כשרצו לגרש אותי הם אמרו שאני איש-אשף. קודם הם רצו לנצל את זה כדי להעביר מסר, ועכשיו הם השתמשו בוה נגרי. הם אמרו שאני אירגנתי הייתי מנהיג של האסירים. וכך היה. הם גם אמרו שיש נגרי חומר סודי.

כשהיתה ועדת-הערר לגירוש, שא' לתי שם מה לרעתם אני צריך לעשות. הרי חברה-כנסת בני שליטא אמר שצריך להרוג 50 פלסטינים, ואז יהיה שקט 50 שנה. אז מה הם רוצים, שלא נגיבו?

תראו מה הם עושים לנו. אתם שמעי' תם שאי-פעם מישהו נהרג בהפגנה בתל-אביב? עשו משהו לנטורי-קרתא שהפגיננו? אבל הפלסטינים רק יוצאים מהבית, מייד משתמשים נגדם באש חיה.

יותר משעה. לא אמרו לנו לאן לוקחים אותנו. חשבתי שאנחנו נוסעים לאפריקה, כי הטיסה היתה מאוד ארוכה. ואז נחתנו והורידו אותנו ופתחו לנו את האויקים ואת העיניים. ראיתי שהיו שם בערך 30 חיילים, והיה שם קצין בדרגת אלוף-מישנה.

כשירדנו מההליקופטר, לא ידענו איפה אנחנו. היה שם צוות-טלוויזיה של הצבא, שצילם, ורופא שרצה לברוק אותנו כדי לקבוע שאנחנו בריאים. הוא שאל אותי איך אני מרגיש, אמרתי: זיפת. שאל למה, אמרתי: כי אתה זיפת. למטה, במקום שהורידו אותנו, היתה מכונת שתייה, ורק כשראיתי את לוחית-הזיהוי שלה הבנתי שאנחנו בלבנון. המכונת המתינה לנו.

לא היו עלינו שום מיסמכים, הכל יותר משעה. לא אמרו לנו לאן לוקחים אותנו. חשבתי שאנחנו נוסעים לאפריקה, כי הטיסה היתה מאוד ארוכה. ואז נחתנו והורידו אותנו ופתחו לנו את האויקים ואת העיניים. ראיתי שהיו שם בערך 30 חיילים, והיה שם קצין בדרגת אלוף-מישנה.

כשירדנו מההליקופטר, לא ידענו איפה אנחנו. היה שם צוות-טלוויזיה של הצבא, שצילם, ורופא שרצה לברוק אותנו כדי לקבוע שאנחנו בריאים. הוא שאל אותי איך אני מרגיש, אמרתי: זיפת. שאל למה, אמרתי: כי אתה זיפת. למטה, במקום שהורידו אותנו, היתה מכונת שתייה, ורק כשראיתי את לוחית-הזיהוי שלה הבנתי שאנחנו בלבנון. המכונת המתינה לנו.

לא היו עלינו שום מיסמכים, הכל



מגורש מתפלל בפנית הלובי של המלון חליפות מחוייטות ונלביח

לקחו לנו בישראל. הקצין נתן לנהג כסף והכניס אותנו פנימה. הנהג היה קשור לישראלים. הוא הסיע אותנו

לא מסכים איתך? אמרתי לו שהוא לא חייב להסכים, רק לשמוע. ואז הם באו יום אחד בכוכר, קשרו לנו את העיניים ואת הידיים ולקחו אותנו לשרדה-תעופה, העלו אותנו להליקופטר. היה שקט. נסענו באוויר

הוריד אותנו על גבול השטח של אנטואן לחד, ושם לקחו אותנו חיילים לבנוניים במחסום. לא היו עלינו שום מיסמכים. אמרנו להם מי אנחנו, הם ידעו.

אחריכך קיבלנו דירה מהצלב האדום. שם גרנו עד שבאנו הנה, לאתונה. נתנו לנו להסתובב קצת באיזור.

כשבאנו למחנה-הפליטים עיד-אל-חילוה, כל המחנה יצא לקבל אותנו, ושם נאמתי נאום נגד (חאפט' אל') אסד ונגד ע'אזי כנעאן, האחראי מטעם סוריה בלבנון. אמרתי שבפלסטין יש מיסטר צבאי, וגם בכקעאה יש מיסטר צבאי. והאנשים של המחנה כמעט רק דו מרוב שימחה.

עד כאן סיפורו של רג'וב.

## מטעמי ביטחון

ב יום השלישי חיכו הכל כמתח וכציפייה להודעה על מועד-הפתיחה למחרת-היום. רוב הפלסטינים המגורשים שהגיעו לאתונה היו עסוקים בפגישות בינם לבין עצמם. היו שם נציגים מכל האירגונים שהם חברים באש"ף, והם שוחחו ביניהם בירי-דו.

ביום הרביעי הודיעו לנו על מסיבת-עיתונאים בשגרירות (הפלט' סינית) בשעה 2 בצהריים. בשעה היעודה היה החזר שיועד למסיבה מלא מפה אל פה. עשרות עיתונאים נרחסו והמתינו להודעה המיוחלת על מועד-ההפגנה.

המצלמות היו מוכנות לפעולה, הכי תבים היו מוכנים כשפינקסים בידיהם, הזרקורים האירו, המיקרופונים מילאו את השולחן הקטן, והציפייה היתה כשיאה.

בשעה היעודה הופיע אכרם הנטיה, לשעבר עורך העיתון אל-שנאב בירר שלים המיזרחית, שגורש לפני שנה אחרי מאבק ציבורי גדול, והודיע כי מסיבת-העיתונאים תיערך בשעה 3 וחצי במלון אויטרוקווינסטל. בקצה השני של העיר. האכזבה על פניהם של עשרות העיתונאים היתה רבה. סדקים ראשונים בהתלהבות שהיתה מנת-חל' קם של כל הנוכחים, התחילו להתבקע.

עשרות עיתונאים וצוותי-טלוויזיה עטו על הכביש שלפני השגרירות,